

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSEGYETEM ÉS A PEDAGOGIAI FOISKOLA LAPJA

III. évi. 16. szám

1955 szeptember 20.

Ára 40 fillér

Életem legszebb emléke:

Találkoztam Rákosi elvtárral

Vasárnap volt, 1955. augusztus 14. Szombaton tudtuk meg, hogy jön Rákosi elvtárs. Eppen a vasárnapi kirándulást terveztük, amikor meghallottuk, hogy eljön az az ember, akit mindannyian szeretünk volna már látni. Mint a méhkas, úgy zsongott a hetvenkét ember. Mindenki beszélt — nemcsak látjuk, hanem beszélhetünk is vele! Csak hozzánk jön, csak velünk fog beszélni! Készüldünk. Mindenki azon igyekezett, hogy külsőségeiben is kifejezze a nap ünneplését.

Vasárnap az ébredés előtt talpon volt mindenki. Volt nagy sürgés-forgás, de már alig beszélgettünk, mert mindenki a saját gondolataival volt elfoglalva. Fél kilenckor már sorban álltunk, pedig tudtuk, hogy csak fél tízkor jön. Enekeltünk és közben a hetvenkét csillogó szempár kitartóan figyelte az utat. A régi mozgalmi dalok eszünkbe juttatták azokat az időkét, amikor rjég elvtársaink feláldozták életüket azért, hogy mi most boldogan tanulhassunk, hogy üdülni mehessünk. Azokért harcoltak, amiket most mi élvezhetünk. Rákosi elvtársra gondoltunk, aki annyit harcolt, szenvedett a mi boldogságunkért és aki most eljön közeink.

Jöttek az autók, de még mindig nem ő jött. Végre egy autó fordult be, mindenki egyszerre vette észre. Ő az, Rákosi elvtárs! Ott ült a gépkocsivezető mellett és mosolygott. Mi ki nem fejezhető lelkesedéssel tapsoltunk. Csak az tudni megérteni, hogy mit éreztünk, aki látta volna a boldogan ragyogó arcokat. Rákosi elvtárs lassú, tempós léptekkel jött és közben elhárítva intett a taps miatt. De mi nem tudtuk abbahagyni. Ekkor megszólalt: »De elvtársak...!«

Egyik kislány üdvözölte és mikor azt mondta, hogy »mennyire örülünk, amiért eljött közeink, és ez milyen nagy megtisztelés!« — közbeszólt: »En legalább úgy örülök, hogy itt lehetek maguk között!«

Azután is volt még egy pár közvetlen szava, amíg

A jogi kari szakdolgozatokról...

A felszabadulás előtt igen kevés jogszigorló készítette el önállóan a jog- és államtudományi karokon a disszertációkat. Legtöbb hallgató pénzért szerzett ilyen írásművet. Erre lehetőség is volt, hiszen az uralkodó osztályok műveltségi monopóliuma alapján az egyetemre nagy többségben úri ficsúrok, a kártyacsaták és tivornyázások „hősei” kerültek, akik papájuk pénzéből könnyedén kifizették a mások által elkészített disszertációk ellenértékét. A disszertáció elkészítésénél, elbírálásánál sok volt a visszaélés. Komikus jelenségeket emlegetnek a régi egyetem karairól, ahol pl. egy ízben egy professzorhoz húsz év múlva más neve alatt visszakérült nagy körforgás után saját disszertációja. A mezei jogászoknál a disszertáció illuzórius volt, pusztá üzleti cikké vált. Ezeknek sem idejük, sem ambíciójuk nem volt egy komoly tudományos értékkel bíró disszertáció elkészítésére.

A szakdolgozatokkal szemben ma az a követelmény, hogy az olyan önálló, a kérdés szakirodalmában való járasságról tanúságot tevő tanulmány legyen, amelyben a hallgató bizonyosságot adja szaktudásának, ideológiai fejlettségének, feladatok önálló megoldására való alkalmasságának, annak, hogy rendelkezik képesítésének megfelelő munkakör ellátásához szükséges ismeretekkel és készségekkel. Ez a miniszteri utasítás igen magas követelményeket támaszt a szakdolgozatokkal szemben. A jogi kari szakdolgozatok ezeknek a követelményeknek általában megfeleltek. Volt azonban néhány fontosabb tanulság, amelyre különösen hallgatóinknak fel kell figyelniük.

a) A marxizmus-leninizmus alkalmazása még sok kívánivalót hagy maga után.

A hallgatók egyrésze mechanikusan, primitív módon, jogi intézményektől és nézetektől elszakítva „külön” tárgyalja a marxista-leninista tanításokat. Egyesek dolgozatában a jogi analízist politikai fejtegetések helyettesítik. Féltreértés ne essék, nem azt hangoztatom, hogy ne mutassanak rá hallgatóink a politikai összefüggésekre, társadalmi, gazdasági élet objektív törvényszerűségeire. Egyes joghallgatók fel-

dolgozási módszere igen kezdetleges, amely nem megfelelő irodalmi utalásban, helytelenül alkalmazott idézetben, zavaros fogalmazásban nyilvánul meg. Joghallgatóinknál pedig már egy bizonyos fokú dogmatizálódás, spekulatív hajlam nyilvánult meg.

c) A jogi tudományban, mint a társadalomtudományokban általában, nagy fontosság van annak, hogy a jogtudomány művelői az államépítés, igazságszolgáltatás időszaki gyakorlati problémáit dolgozzák fel.

d) A témaválasztása a hallgatóknak megfelelő volt. Ez tanszékeink jó, eredményes munkáját dicséri.

e) A szakdolgozatok elkészítésében a kommunista hallgatók példát mutattak. Papp Ignác, Nagy Károly, Gyöngyi Gyula elvtársakat emelhetjük ki. Közülük is ki-

emelkedik azonban Simonyi elvtárs római magánjog köréből írt kiváló tanulmánya.

b) Helyesnek tartanám, ha a szakdolgozat alapos elmélyült elkészítésére — 2-3 hetet biztosítanának hallgatóinknak. (Német Demokratikus Köztársaságban 4 hét áll a hallgatók rendelkezésére.)

Végül meg kell még emlékezni az 1955-56. iskolai évből bevezetett évfolyamdolgozatokról, amelyek megítélésük szerint jelentős minőségű javulást fognak majd eredményezni a későbbi szakdolgozatokban. T. i. joghallgatóink az évfolyamdolgozatok elkészítése közben rendkívül sok hasznos tapasztalatot szereztek majd és ezt gyümölcsöztetni is tudják munkájukban.

Németi László egy. tanársegéd

A vegyészek termelési gyakorlata

Szegeden hagyomány van már a vegyész termelési gyakorlatoknak. Az elmúlt 5 esztendő alatt négy ízben részesült a Kar miniszteri elismerésben a gyakorlatok szervezése, lebonyolítása és hasznosítása terén kifejtett jó munkájáért.

Az idén már március végén hozzáfoglunk a szervezéshez. Általában csaknem minden negyedéves hallgatót sikerült oda beosztanunk, ahová kérte magát. Összesen 38 hallgatót helyeztünk el négy fővárosi és öt vidéki gyárban.

A termelési gyakorlat során számos újítás, ésszerűsítés, házagpótló vizsgálati eljárás és eredmény született hallgatóink munkája nyomán, becslés szerint közel egy millió forint értékű évi megtakarítással.

Ez a szám önmagáért tanuskodik és példaként áll a legközelebbi gyakorlatok előtt.

Hallgatóink is sokat tanultak a gyárakban eltöltött egy hónap alatt.

Megismerkedtek az üzemekkel, közvetlenül tanulmányozták azt, amit eddig csak elméletben ismertek, bővült a látókörük.

Mindenki kellemesen emlékszik vissza a gyakorlatokra. Sokan a gyárak üdülőiben, a környéken tett kirándulásokkal kellemesen töltötték szabad

beértünk a belső terebe. Érdeklődött: hogy élünk, milyen az ellátás, szórakozunk-e eleget? Aztán beszélt a kül- és belpolitikai helyzetről. Percek alatt tisztázódtak az addig legbonyolultabbnak látszó kérdések is. Szólt az irodalomról, zenéről, színművészetéről, képzőművészetéről, a műszaki és humán egyetemek problémájáról, Magyarország ipari helyzetéről, a budapesti lakásvizonyokról. Bámulatos egyszerűséggel beszélt, az adatok tömegét sorolta fel, pedig semmi jegyzet nem volt nála. Egyforma volt a hanglejtése, de mégis érzékeltette azt, ami fontosabb, egy árnyalati eltéréssel, egy kis mozdulattal. Nagyon lekötötte figyelmünket. Rendkívül szellemesen beszélt, sokszor percekig tartó nevetés hullámozott végig rajtunk. Tizenkét óráig beszélgettünk, ekkor bocsánatot kért, hogy ilyen sokáig fenntartott bennünket, biztosan megéheztünk már. Szinte robbanás-szerűen törtek elő belőlünk a marasztaló szavak.

Mielőtt elment, mindannyiunkkal kezet fogott, mindenkihez volt egy-két közvetlen szava, mintha régen ismert volna bennünket, amíg kikísértük, mindig beszélt, mosolygott.

Elment, mi álltunk és néztünk az autó után. Egy darabig nem bírtunk szólni, azután mindenki beszélt. Egymásnak meséltük az élményt, nem bírtuk magunkba tartani.

Ez volt a révfülöpi DISZ-iskola legmélyebb, legszebb emléke, soha nem fogjuk elfelejteni! Újra és újra emlékeztünkbe idézzük minden apró mozzanatot, ami annyira belevésődött a szívünkbe, az agyunkba. Mindig érezni fogjuk, hogy milyen nagy erőt jelent az, hogy velünk volt Rákosi elvtárs, hogy beszélt velünk, tanácsot adott.

KALOCSAI ELVIRA (A Bölcsészkar DISZ-falujásáról.)

A felemelkedés útján

Az utóbbi időben keveset beszélünk azokról a felemelő eredményekről, amelyekkel dolgozó népünk a párt vezetésével elért. A Tudományegyetem — hasonlóan a többi egyetemekhez — az utóbbi időben sokat fejlődött. Az öt-éves terv keretében új épületeket kapott (Béke-épület, Jogi Kar stb...). Egyetem intézeteink értékes műszerekkel, szemléltető eszközökkel, fontos berendezésekkel, külföldi folyóiratokkal és szakkönyvekkel gyarapodtak. 1950-től folyamatosan kiépült az asszisztens-hálózat. A kapitalista rendszerben fizetés nélküli tanársegédek, gyakornokok végezték legtöbb esetben a tanszékvezetők melletti munkát. Az egyetemi oktatók soha ilyen erkölcsi és anyagi támogatásban nem részesültek, mint éppen a felszabadulás után. Csak a szocialista társadalmi rendszer adhat ilyen nagy társadalmi megbecsülést az egyetemi oktatóknak, amelynek valóban szívülog a tudomány, a tudományos munka, a kulturális forradalom ügye. Az egyetemi hallgatók a tőkés rendszerben nem részesültek ösztöndíjban. Nem részesültek semmiféle állami támogatásban, ritka kivételtől eltekintve. 1950-től a hallgatók csaknem 95-98 százaléka szocialis támogatásban — ösztöndíjban részesült. Azonkívül rendkívüli szocialis segélyekkel könnyíti meg pályájukat és kormányzatunk egyetemi hallgatóink sorsát. Pártunk és kormányunk e sokirányú támogatására az egyetemi oktatók munkájuk minőségű megjavításával, az egyetemi hallgatók pedig jobb tanulmányi munkájukkal válaszolnak. A szocializmus építése során gerinces helytállás is szükséges. Biztosak vagyunk benne, hogy az egyetem összes dolgozója és hallgatója felsorakozik majd azok mögé, akik a szebb szocialista jövő reményében, a még nagyobb arányú felemelkedés érdekében áldozatot is vállalnak.

A moszkvai tárgyalások újabb nagy lépéssel vittek előre az egész nemzetközi légkör további megjavításának, a genfi eredmények kiszélesítésének, a „genfi szellem” további terjesztésének ügyét.

(A Szabad Nép szeptember 15-i vezércikéből.)

Az orvosegyetemi DISZ főfeladatai az új tanévben

A Szegedi Orvostudományegyetem DISZ-bizottsága háromnapos tanácskozásra hívta össze az alapszervezetek és DISZ-csoportok vezetőit, hogy megbeszéljék az MDP Központi Vezetősége és a DISZ II. Kongresszus határozatainak őket érintő pontjait. Az előadások és azokat érintő felszólalások során bírálták az elmúlt tanévi DISZ-munkát, meghatározták az előttük álló feladatokat.

A most kezdődő tanévben a DISZ alapszervezetek hármas cél megvalósítását tűzték maguk elé:

A múlt tapasztalatai alapján legfontosabb feladat a politikai nevelő munka ugrásszerű megjavítása. Ennek érdekében vita-ankétákat, kérdés-felelet esteket, különböző tárgykörökből előadás-sorozatokat szerveznek. Műhajtatlanná szükséges a politikai oktatásnak az eddiginél sokkal alaposabb megszervezése is. A tanév folyamán az egyes DISZ alapszervezetek megtalálják annak lehetőségét, hogy egyetemi hallgatóink találkozhassanak és elbeszélgessenek idős, tapasztalt, harcos, az illegális munkában is résztvevő elvtársakkal, akik elmondják ifjúságunknak a múlt küzdelmeit, mozgalmi munkájuk során szerzett tapasztalataikat, élményeiket. Mindezek lehetővé teszik, hogy egyetemi hallgatóink helyesen tudják értékelni, megítélni a múltat és a jelen, sikeresen küzdjenek a ma még meglévő vallásos és egyéb polgári, idealista nézetek ellen.

DISZ tagságunk eddig is szívesen vett részt olyan társadalmi munkában, ahol ifjaink lelkesedésére, szívós munkájára volt szükség. DISZ alapszervezeteink a tanév folyamán biztosítani fogják, hogy minden fiatal tehetségének, hajlamainak megfelelő társadalmi munkát végezhesen. Különösen jelentős a már megkezdődött „Miénk az egyetem” mozgalom. Ennek keretében az Orvosegyetem hallgatói szocialista megőrzésére veszik át az egyes épületeket, kísérleti eszközöket és berendezési tárgyakat.

Igen fontos feladat, az egyes DISZ alapszervezetek és csoportok élére a legjobbak, a legtapasztaltabb ifjakat kell megválasztani. Segíteni fogják őket munkájukban az egyetem fiatal orvosai, oktatói. Az alapszervezetek és csoportok feladata a tanulmányi munka megjavítása, valamint a tudományos diákkörök tevékenységébe olyan lüktető életet vinni, hogy azok valóban alkalmassá váljanak a jövő tudósainak nevelésére.

A háromnapos tanácskozás igen jó és hasznos tapasztalatcsereinek bizonyult, éppen ezért a DISZ-bizottság terve az, hogy a jövőben ezeket rendszeresen megismétli. Kívánjuk, hogy az alapos előkészítő munkát sok siker kövesse és a tervek végrehajtása során ugyanaz a lelkesedés fűtse DISZ vezetőségeinket, mint ezen a háromnapos értekezleten.

Megkezdte működését az Orvostudományi Egyetemen a Kölcsönös Segítő Takarékpénztár

A dolgozók takarékoságra való nevelésének kérdése ma már széles tömegek ügyévé nőtt. Sok ezre tehető azoknak a dolgozóknak a száma, akik magukévá tették a Minisztertanács és a SZOT elnökség határozatában foglaltakat és a maguk előnyét, kényelmét szolgáló takarékoskodás mellett, részt kívánva venni népgazdasági tervben felüli beruházásának megvalósításában.

Az elmúlt hónap során a Szegedi Orvostudományi Egyetem pártszervezetének útmutatása nyomán egyetemi tanácsülés foglalkozott a takarékoskodás új rendszerével és annak az egész egyetem területén való megszervezésével. A tanácsülés szükségét látja annak, hogy a Minisztertanács és a SZOT elnökség határozata alapján életre hívják az egyetem területén a Kölcsönös Segítő Takarékpénztárt.

A Kölcsönös Segítő Takarékpénztár magában foglalja a takarékoskodás minden előnyét és hasznosságát, ezenfelül még lehetőséget nyújt arra is, hogy szükséges esetekben a tagjai részére három hónapos tagsági idő lejártával, maximálisan 4 havi törlesztésre kölcsönt adjon, amelynek felső határát az alapszabály határozza meg. A beléptet tagok által önként vállalt havi betétfizetések összege után évi 5 százalékos kamat jár. Ennek az új társadalmi szervezetnek nemcsak az egyetem dolgozóit, hanem azok hozzátartozóit is tagjai lehetnek. A tagok az általuk befizetett összegről a névre kiállított tagsági könyvbe tagbélyeget kapnak. A tagok által befizetett összeg a megalakulást követő év azonos hónapjában rendezésükre áll a kamatokkal együtt. A kölcsön a megválasztott vezetőségtől írásban kérhető és szűlés, haláleset, házasság, betegség, ezenkívül utazás, betegség és egyéb okokra is folyósítható.

Amennyiben a tag időközben

a munkahelyről kilépne, úgy az általa befizetett összeg az eddig esedékes kamataival együtt azonnal kifizetendő.

A fentiek tudatosítása után már a tanácsülés alkalmával számos intézeti igazgató példamutatóan belépett a Kölcsönös Segítő Takarékpénztár tagjai sorába. Ezt követően a Szakszervezeti Bizottság indította el a szervezést.

Az eddigi munkának tudható be az, hogy ma már 54 taggal működő Kölcsönös Segítő Takarékpénztárról számolhatunk be és meggyőződésünk, hogy az Orvostudományi Egyetem dolgozóinak Kölcsönös Segítő Takarékpénztára a legnagyobbak egyike lesz Szegeden.

Tudatában vagyunk annak, hogy az egyetem adottságai és lehetőségei nagy eredmények elérését foglalják magukban, melyet minden bizonnyal az erre illetékesek figyelembe vesznek és ki fognak használni.

A LEIPZIGI belgyógyászati klinika cardiológiai munkacsoportja meglátogatta a szegedi Orvostudományi Egyetem néhány klinikáját és intézetét és folyó hó 13-án a cardiológia tárgyköréből nyilvános előadást tartott az I. sz. Belgyógyászati klinikán.

A BOLYAI JÁNOS Matematikai Társulat szeptember 10-11-től 21-ig matematikai kolokviumokat rendezett. Szeptember 15-től 17-ig komplex függvénytan mérteleméleti és kombinatorikai kolokviumok voltak, amelyeken Székelyfői Nagy Béla, Kalmár László akadémiai levelező tagok, Fodor Géza kandidátus és Pintér Lajos aspiráns tartottak előadást. A Bolyai Intézetből résztvettek még Tandori Károly kandidátus és Pukánszky Lajos aspiráns.

Munkánk nélkülözhetetlen segítőtársa: a SZABAD NÉP

Gyakran hangzanak el és látnak napvilágot a párt-sajtó — és elsősorban a Szabad Nép — olvasásának fontosságáról szóló beszédek és cikkek. Nem lehet azonban eléggé és elégszer hangsúlyozni ennek jelentőségét. Az új tanév kezdetét nekünk is fel kell használnunk, hogy hallgatóink figyelmét felhívjuk pártunk központi lapjának rendszeres olvasására és tanulmányozására.

Mikor a Szabad Nép mindennapi számát kezünkbe vesszük, ne felejtjük el, hogy új típusú, harcokban születtek és küzdelmekben megacélozott kommunisták lapját olvassunk.

Gondoljunk arra, hogy 1942 februárjában, a faszizmus vad dühöngésének idején született ez a lap. A Kommunista Magyarországi Pártja adta ki, stencillel sokszorosítva, néhány száz példányban. Az első szám vezércikkében Schönherz Zoltán elvtárs ismertette a lap célját: a Párt tagságának ideológiai nevelése, a Párt szervezeti erősítése és az egész ország előtt álló legdöntőbb feladat, a nemzeti szabadságharc sikerének elősegítése. Ezek voltak a legfontosabb célkitűzések.

A lap első szerkesztője Rózsa Ferenc elvtárs volt. Az újság összeállítását, sokszorosítását és terjesztését számtalan veszély közepette vállalták bátor kommunisták. Kézről kézre jártak az egyes példányok.

A lap cikkei útmutatást és bátorítást adtak a Párt tagjainak és rajtuk keresztül a dolgozók ezreinek mutatták meg a német és magyar faszizták elleni harc útját.

Az illegális Szabad Nép útját a felszabadulásig hősi harcok és mártírok jelzik.

A felszabadulás után a néhány száz sokszorosított újságból hatalmas példányszámú, egyre alakuló és fejlődő, tekintélyes orgánus lesz. Már nem illegális találkozókon jár kézről kézbe, hanem

a dolgozók százazreinek, párttagoknak és pártonkívülieknek egyaránt mindennapi kenyerévé válik. Olvasása nélkül lehetetlen tájékozódni az események között; hazánk fejlődéséről, ered-

ményeiről, a békeharc nemzetközi méreteiről és állásáról a Szabad Nép cikkei nyomán kapunk biztos képet.

A politikai és világnézeti tájékozottság a mindennapi munkát segíti. Különösen így van ez egyetemi hallgatóink esetében, akik szaktárgyuk elsajátítása mellett az egyetemen rendszeres ideológiai oktatásban is részesülnek. A Szabad Nép elvi cikkei és beszámolóinak oktatásnak nélkülözhetetlen segédeszközei.

Nem mondhatjuk még azt, hogy minden egyetemi hallgató rendszeresen olvassa a Szabad Népet, sőt, sok esetben nagyfokú tájékozatlanság is tapasztalható. Vannak azonban már biztató jelenségek is.

Tavaly néhány felsőbb éves egyetemi hallgató saját Szabad Nép-példányából kivágta és tárgykörök szerint rendezte a lap fontosabb cikkeit. A szemináriumokon és a vizsgákra való készülést alkalmával jó hasznát vették gyűjteményüknek. Feltétlenül hasznos segítség lehet ilyen gyűjtemény később, az egyetemi évek után is.

Hasznos segédeszköz a Szabad Nép cikkeinek áttekintésére az Egyetemi Könyvtár egyik fontos katalógusa, mely minden jelentős cikket tárgykörök szerint csoportosítva tüntet fel.

Az illegális Szabad Nép első számától a milliós példányszámú lapig majdnem másfél évtized telt el. A Szabad Nép első számának néhány ezer olvasója azóta százazrekre szaporodott. De ahogy a párt központi lapja mindig szeretettel és tisztelettel emlékezik meg stencillel sokszorosított elődjéről, a lap első szerkesztőiről, munkatársairól, — úgy a mai olvasóknak, közöttük az egyetemi ifjúságnak is gondolniuk kell a Szabad Nép első elindítóira, az illegális kommunistákra. Tanuljanak tőlük emberséget, elvhűséget — és újságolvasást is. Beszélgesse velük a Szabad Népet, melyben szellemük tovább él.

Bóday Pál
(Egyetemi Könyvtár)

Gyógyszerész nagygyűlés Szegeden

Az orvosegészségügyi szakszervezet gyógyszerész szakcsoportja 1935. évi nagygyűlését október 7—8—9-én Szegeden rendezte meg. A nagygyűlésen adja át Román József elvt. miniszter elvtárs a „Kiváló” és „Erdemes gyógyszerész” kitüntéseket. Utána 25 tudományos előadás szerepel a programon. Az előadásokat az Orvosegyetem Eötvös u. 2. sz. alatti épületében, a Gyógynövény- és Drogismereti Intézet I. emeleti tantermében tartják.

A részletes program a következő:

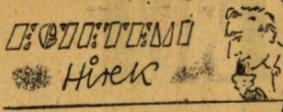
Oktober 7-én 15.30 órakor: Román József egészségügyi miniszter ünnepi megnyitó beszéde. „Kiváló” és „Erdemes gyógyszerész” kitüntések átadása. Mózsonyi Sándor: Hazai gyógyszerkincsünk fokozottabb felhasználása. Rom Pál: Hazai gyógynövények felhasználása a gyógyászatban. Fischer György: A gyógyszerészeti munkaegészségügyi kérdései. Kedvesy György és Barcza Lajos: A hidrogénperoxid-oldat tartóssága.

Oktober 8-án reggel 9 órakor: Kószegi Dénes és Salgó Éva: Kalciumhipofoszfát terfogatos meghatározása jodometriánál. Láng Béla és Fischer Klára: Alumínium-tartalmú gyógyszeranyagok és készítmények komplexometriás titrálása. Szász György, Bánjai Vera és Élő György: A Schulek-féle bromidion módszer alkalmazása higany-sók meghatározására. Rózsa Pál: Az azofen meghatározása amidazofen mellett. Salgó Éva, Morvay József: Az ad-

renalin fotometrius meghatározása dikallummerkuri-tarodaniddal. Bayer István, Laszlovsky József és Poszgy Gáborné: Kísérletes adatok alkaloidák meghatározásához. Burger Kálmán: Új jodometriás eljárás a fenol közvetlen meghatározására redukálószerrel jelenlétében.

Okt. 8-án 15.30 órakor: Buzás Géza, Lukinich Dezső és Thuránszky Károlyné: A drogok jellemző szöveti szerkezetének és sejttartalmának vizsgálata a különböző festési eljárásokkal. Thuránszky Károly: Gyógyszerek hatása a retinaerek vékeringésére. Gergely Judit: A hialuronidáz enzim titrálása. Szerémi Katalin: Aszeptikus gyógyszerkészítés. Vinkler Elemér, Szabó János és Dirner Zoltán: Benzotiazin-származékok kémiai és farmakológiai vizsgálata. Turi Pál és Bánó Tibor: Oxitetraciklin-készítmények gyógyszerészeti technológiája.

Okt. 9-én reggel 9 órakor: Ragetti János: A receptura kisgépei. Kun Ferenc: Borax-tartalmú kenőcsök technológiája. Nagy József: Barbiturátok a gyógyszerértékek gyakorlatban. Horváth Dénes és Nikolics Károly: Fenobarbiturátnátriummal kombinált hipofoszfitos szirup mikroszkopos vizsgálata. Élő István, Bánó Tibor és Szarvas Tibor: Adatok a fozetek és források készítéséhez. Kovács László: Ezüst-tartalmú kenőcsök tanulmányozása. Csontos Mátyás és Major Béla: Buretta-rendszer alkalmazása a receptúrában. Minden érdeklődőt ezúton hív meg a Rendezőbizottság.

Hírek

SZOMBATON, szeptember 10-én a Bölcsészkaron jól sikerült ismerkedési estét rendeztek az elsőévesek számára. Az új elsőéveseket Gyenge Balázs III. éves magyar-történelem szakos hallgató üdvözölte a felsőbb évfolyamok nevében. Az ezt követő műsorban különösen jól sikerültek Gács Petronella énekszámai, valamint Ördög Ferenc előadásában „Cyránó”-orronológia. A műsor után tánc következett.

A FOISKOLA másodéves földrajzszakos hallgatói szeptember 11-ől 17-ig az Észak-Alföldön teregyakorlaton vettek részt, melynek során megtekintették az Észak-Alföld nagyobb üzemait, szocialista építészünk alkotásait.

IFJ. ISSEKUTZ BÉLA egyetemi tanár, az Élettani Intézet igazgatója a Német Demokratikus Köztársaság greifswaldi egyetemére vendégprofesszori meghívást kapott. Issekutz professzor augusztus hó folyamán elutazott Greifswaldba, ahol egy évi időtartammal vendégprofesszori minőségben működni.

KÖVETKEZŐ számunkban megindul a tíz fordulós nagy rejtélyverseny. A tíz forduló után a legtöbb pontszámot elért megfejtők között értékes könyvjutalmakat fog kioszolni a szerkesztőség.

A DISZ- és az Úttörő-mozgalom közötti kapcsolat elmélyítése érdekében 15 úttörővezetőt küldött ki a Bölcsészkar DISZ-bizottsága a Móra-városi Általános Iskolába.

A FOISKOLA Békebizottsága szeptember hó 15-én jól sikerült ankétot rendezett, melyen Végh Joachim főiskolai tanár tartott előadást.

FOLYÓ EVI augusztus hó 23—27-ig Debrecenben tartotta a Patológus Szakcsoport ez évi kongresszusát, amelyen a szegedi Orvostudományi Egyetem Körbonctani, — valamint Anatómiai Intézetének tagjai számos előadással szerepeltek.

TARSADALMI MUNKA keretében DISZ-fiatalok beszélgettek el Móra-városban az egyénileg dolgozó paraszttal a kollektív gazdálkodás előnyeiről.

PRAGABAN szeptember 1-től 13-ig megtartott nemzetközi matematikai kongresszuson a Magyar Tudományos Akadémia kiküldetésében Székelyfalvi-Nagy Béla professzor, az Akadémia levelezőtárgya vett részt.

A DISZ JOGI KARI bizottsága 1935. szeptember 9-én rendezte meg az Egyetemi Diáklklubban a szokásos ismerkedési estét.

A MAGYAR Jogász Szövetség, a szegedi bíróságok és ügyészségek rendezésében Antalffy György elvtárs tanszékvezető egyetemi tanár előadást tartott 1935. augusztus 19-én. „Az alkotmány és népszuverénitás” címmel.

„Miénk az egyetem”

Az Orvostudományi Egyetem DISZ-szervezete a szűnő-ido alatt „Miénk az egyetem” elnevezéssel az oktatást segítő értékes, új mozgalom terveit dolgozta ki. A mozgalom alapján az egyetemi hallgatók védnökséget vállalnak az egyes épületek, berendezési tárgyak, kísérleti eszközök felett. A DISZ-szervezet ornitológus, anatómiai s más szakkörök különböző preparátumokkal, szemléltető eszközökkel gyarapítják az egyes intézetek anyagát.

A napi feladatok megoldásán kívül elősegíti a „Miénk az egyetem” mozgalom azt is, hogy szorosabbá váljék a kapcsolat az egyetemi tanárok, hallgatók és a már vég-

MÓRA FERENC:

Hannibál föltámasztása

A „Tiszatáji Magvető” első kiadványa

A magyar szocialista könyvkiadás fejlődésének fontos állomását jelenti a Tiszatáji Magvető létrehozása, melynek elsőrangú feladata mellett — hogy a vidéki tehetséges fiatal íróknak megjelenési lehetőséget adjon — egy másik nagyon fontos szerepe is van: immár klasszikussá vált íróinknak meg nem jelent, ismeretlen műveit adja a dolgozó magyar nép kezébe.

Móra Ferenc „Hannibál föltámasztása” című műve is, miután 30 éve várt a megjelenésre, ilyen körülmények között kapott nyilvánosságot. A mű megjelentetése rendkívül fontos, mert egy nagy író őszinte, bátor kritikáját olvashatjuk benne egy olyan korról, a Horthy-éra kezdeti korszakáról, melyre minden magyar ember szégyenérzéssel kell, hogy emlékezzen. A magyarkodók, a percmberké, a tehetségtelenek, a felszínes műveltségű, gerinctelen értelmiségiek, a kurzust megnyergelő karrieristák, a fehér terror kiténtett gyilkosainak korszaka ez, melyről a kétségbeesett, a magára maradt, az üldözött Móra csak a maró gúny olykor önmarcangoló hangján írhatott.

Ha Móríc Zsigmond Arany első művét, „Az elveszett alkotmány”-t a költő legbátrabb tettének nevezte, nyugodtan nevezhetjük mi is a „Hannibál föltámasztás”-t Móra legmerészebb cselekedetének. Sokan bizonyos csalódással beszélnek a műről, mert remeket vártak, mert szerintük hiányzik belőle a Móraira annyira jellemző könnyes humor és átfogó társadalmi kép. Kétségkívül nem mérhető össze Mikszáth „Új Zrínyiasz”-ával, mely hasonló hangnemű, de teljes horizontú persiflage a korabeli magyar társadalomról. Viszont — úgy gondolom —, akik így nyilatkoznak, nem veszik figyelembe az író célját, a mű keletkezésének előzményeit és társadalmi gyökereit.

De lássuk előbb — röviden — miről is szól a mű. (Móra a „Világ” című napilap fő-szerkesztőjének kérésére írta, de barátai, elsősorban Móra érdekében, nem jelentették meg, sőt hallgattak róla.) A kisregény főhőse görög-jatin szakos tanár, aki első személyben mondja el a maga élettörténetét: az író nem ad neki nevet, mintha ezzel is hangsúlyozni akarná a mű személyes jellegét. A főhős mint félkezű rokkant, az első világháború végével, orosz hadifogságból érkezik, orosz feleségével, a magyar határra. Itt elveszik a fogságban írt tudományos jegyzetait, melyeket egy „kaffai karaita templom padlásán talált régi római pergamenek”-ről készített. A finácok előtt főhősünk gyanússá válik, és két hétre feleségét is, őt is — kőlválasztva — míg ügyüket tisztázzák, fogva tartják. A vizsgálati fogságból feleségével Budapestre kerül és sok herce-hurca után régi iskolájánál kap állást. Csakhamar — mint Oroszországból haza-

térnek — kommunista híreik keltik, s egy tanulmánya miatt, — melyben azt bizonyítja be, hogy Hannibál tulajdonképpen egy karthágói forradalomnak esett áldozatul, mikor az arisztokraták kérelmére új alapokra akarta fektetni az adórendszert — embertelen hájszát indítanak ellene. A hájsza értelmi szerzője egyik kollegája, aki a Morognám nevű képviselővel, az ébredők vezérével összefogva, destruktív lázadónak kiáltja ki. A tanulmányt igazán a hivatalos személyek közül senki sem olvasta. mégis pálcát törnek felette, s már-már öngyilkosságra kergetik, amikor elmegy az ébredők gyűlésére. Végső kétségbeesésében hallatlan bátorság szállja meg, felszólalásában neveltségessé teszi Morognám képviselőt, a gyűlésen résztvevőket, a kisiparosokat, a kereskedőket a maga pártjára hódítja nagyon egyszerű cselofoggással: az ő érdekük képviselőjének hazudja magát. Ezek után tanárunk annyira csalódottnak, kiábrándultnak érzi magát mindenkin és mindenben, hogy lemond tanári állásáról.

Ez a főhős jellemében bekövetkezett törés kétségkívül kissé kiábrándító, mert szívebben láttuk volna, ha pozitív hősként véghez viszi harcat. Mégis a régi magyar értelmiség képviselője ő, aki — bár ha haladó elvei vannak — tehetségtelensége érzetében az öngyilkosság gondolatával kacérkodik, vagy megrettenve a harc végső kimenetelétől — szövetségesei híján —, a passzivitásba menekül.

Am Móra e szatírját nyilvánvalóan az értelmiség persiflage-ának szánta, s ez így lett teljessé.

Dr. Diósszilágyi Sámuel makói főorvostól, Móra egykori jó barátjától tudjuk, hogy a huszas évek elején, egy tiszparti sétájuk alkalmával Móra célzást tett arra, hogy az üldözések elől a Tiszra hullámaiba menekül. Diósszilágyi Sámuelnek ez a visszaemlékezése messzemenően bizonyítja, hogy a regény nevében főhőse maga Móra, akit az ébredők nem egyszer megfenyegettek.

És ha Móra a „Szeged” című napilapban megjelent vezércikkeit olvassuk, kitűnik, hogy íróknak minden oka megvolt a félelemre. A Horthy-éra politikai gyilkosságait nemcsak eltéli, de követeli a gyilkosok és cinkosaik megbüntetését. Számonkéri, hogy „az orgoványi gyilkosok máig sincsnek

Madácsy László

H a z á m

Nem vagyok szájas sovíniszta,
Már réges-régen jól tudom,
Hogy egyenlők vagyuk mindnyájan,
S a néger-ember nem barom.

Nem jobb a magyar egy népnél sem,
Nem nagylelkűbb, se nem bátrabb,
De azt azért nem mondja senki,
Hogy a többinél silányabb.

Mindenen fán fakadnak fegyverek,
S minden fában búvik fűgék,
De nem pusztíthat dús lombot is
A férgetek irtó méreg.

Bántani egy népet sem szabad
Legfeljebb csak hitvány fiát,
Olyan nép egy sem él a gömbön,
Mely érdemelne rablást.

Szeretek szívből minden embert,
Aki — nemcsak külsőre az,
Ha így gondolkodik mindenki.
Már nyílna az örök tavasz.

Az én hazám az egész világ.
Magyarország — az otthonom.
Felebarátom minden ember,
A magyar ember — rokonom.

Bartók Béla emlékezete

Bartók Béla annyira más volt és annyi mindent másként tett, mint embertársai. Megvetette az üres, avult formákat. Azaz, még csak meg sem vetette: nem törődött velük. Az életet becsülte, mindenkiét. Saját életét azal becsülte meg, hogy folytonos alkotással tette. Volt időszak, amely bénította munkáját: a második világháború szörnyűségeinek fokozatos növekedése. 1940-ben, amikor hívei új kórusművek írására serkentették, az idehaza akkor már elburjánzó embertelenségekre célozva, mondja: „A mostani események következtében nemcsak, hogy új kórusokat, hanem egyáltalán semmi újat nem tudok írni. Ez az esztendő már valószínűleg így fog eltelni. Hogy a jövő mit hoz, azt már csak Wotan (és földi helytartója) tudja.” (Akkor még azt hitte, hogy csak az az év fog így eltelti. De „Wotan és földi helytartója” gondoskodott róla, hogy a szörnyűségek öt évig tartanak.)

Bartók mindkább elidegenedett attól a társadalomtól, amelyben élt, s amely még hazafiatalansággal is gyanúsította. 1940 őszén hajóra szállt és elhagyta Európát földjét. Önként vállalt száműzetésben, de a visszatérés reményében, a honvágytól fűtve, lázas sietséggel dolgozott, bár a véget jelentő kór már 1942-ben jelentkezett testében.

1945-ben, felszabadulásunk után vártuk vissza őt úgy, mint akinek egy élettel vagyunk adósa. Egy életre szóló szeretettel, hálával, rajongással. Egy tekintettel, melyben a csodálat és hódolat mellett az emberi ragaszkodás egyszerű melegsége is legyen. Nem jött vissza. 1945. szeptember 26-án elnémult a hangja, megbénult a karja, megszűnt dobogni nemese érző, sokát szenvedett magyar szíve ott, a tengeren túl, ahová el kellett mennie, mert innét elűzték.

Szinte megmagyarázhatatlan Bartók teherbírása, hogy vulkán és ösemeri mélységekből merítő, négyévtizedes teremtő munka súlya alatt előbb össze nem roppant, hogy szét nem feszítette forrongó képzeletének tudatos munkafegyelmébe parancsolt tüze, el nem nyűtte idő előtt a koncertező művész, a lélegző zeneköltő, a néha éles polémiákra kényszerült tudós és zenepolitikus életével járó örökös készenlét.

Nem a munka, nem a harc, nem a sok fáradozás örölte fel a fáradhatatlant. Alattomos, gyilkos kór végzett vele, a fehérvérűség. Önkéntesen vállalt emigrációjában érte utól a halál akkor, amikor már haza készült. Halála pótolhatatlan veszteség számunkra és az egész világ számára.

Nagyszerű életpályája, kiapadhatatlan, hatalmas alkotóereje teljében tele sok, még el nem mondott mondanivalóval, tele nagy művek művei és a halálos ágyán tett utolsó szavai is ezt bizonyítják. Halála előtti napon, eszméletét rövid időre visszanyerve, kezelőorvosának sutlogta: „Az a baj, hogy te kofferrel kell elmennem.”

A régi világ összeroppanását Bartók még megérthette, de már népe életrekelésében, országa újáépítésében munkás életével nem vehet részt, csak halhatatlan és népet kötelező szellemével.

Bartók művészete élő, eleven erő, példa, segítség és útmutatás számunkra, mely úgy áll előttünk, mint a magyar társadalom politikai és kultúrpolitikai küzdelmeinek mozgalmal vívmánya. Bartók életművét a harcos hazafiság jellemzi, mely áthatja egész emberi magatartását, egész művészetét. Ez a hazafiság népünk szeretetében és a nép ellenségeinek izzó gyűlöletében nyilatkozik meg. Bartókot is megkörnyékezte a sikerekkel kecsegtető külföldi várása, de mély hazafisága győzedelmeskedett, s már 22 éves korában egyik levelében így ír: „Én részemről az egész életemben, minden téren, mindenkor és minden módon egy célt fogok szolgálni: a magyar nemzet és a magyar haza javát.”

Bef. köv.

Dr. Szeghy Endre

Olvások írnak

Szabadságról hazatérve köszönetem kell legelőször is kifejeznem a szegedi Orvostudományi Egyetem pártbizottságának, az Orvos Egészségügyi Szakszervezet Egyetemi Bizottságának, valamint a Miskolci Egyetemi Szakszervezetnek, hogy csereidültetés kapcsán módot adott arra, hogy a szegedi egyetemi dolgozók Miskolc-Egyetem város diákotthonában üdülhettek. Így én is, mint a szegedi egyetem dolgozója felejtethetném szép 12 napot tölthettem el ott, amely idő alatt alkalmam volt

A nemzetközi élet eseményeiből

A nemzetközi élet utóbb tapasztalt mozgalmassága a viszonyok enyhülése jegyében napjainkban is továbbtartott. A béke kilátásai egyre javulnak, szilárdulnak, s ugyanakkor súlyos nehézségek merülnek fel az imperialista országok gyarmati politikájában. A szovjet diplomácia az elmúlt fél év folyamán bámulatos diadalutakat tett meg az osztrák államszerződés létrehozásától a szovjet-jugoszláv viszony rendezésén és Genfben keresztül Adenauer bonni kancellár meghívásáig és a tárgyalások eredményes befejezéséig.

A nemzetközi kapcsolatok alakulásán határozottan észlelhető minden tekintetben Genf szelleme. Legnagyobb jelentőségű lett a békeszándék bebizonyítása a Szovjetunió és egy sor népi demokrácia állam határozata volt hadseregük létszámának csökkentésére. Ezek a bejelentések óriási világvisszhangra találtak. A világsajtó és egyes politikai személyek, — így például Dulles, az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere is — csak a legnagyobb elismeréssel hangján nyilatkozhattak a Szovjetunió határozatáról.

A szovjet diplomácia újabb jelentős lépése és sikere Adenauer kancellár meghívása Moszkvába és a tanácskozás folytatása a nyugatnémet kormányküldöttséggel. A tárgyalás eredménye, a szovjet-nyugatnémet diplomáciai kapcsolatok felvételéről kiadott közös nyilatkozat az első pozitív lépést jelenti a német kérdésben, Németország kettészakítása óta. A szovjet kormány és a szovjet diplomáciai szervek a tárgyalást megelőzően és a tárgyalásokon is a diplomáciai és gazdasági kapcsolatok kérdéséig helyezték előlérbe. Ez az álláspont végül győzedelmeskedett. A nyilatkozatból kitűnik, hogy a Német Szövetségi Köz-

társaság kormányküldöttsége bizonyos huza-vona után magáévá tette azt a szovjet véleményt, amely szerint a német kérdés további bonyolult problémáit leginkább a normális viszonyok előzetes helyreállításának talajáról lehet megközelíteni. Bulgarián és Hruscov elvtárs hangsúlyozták, hogy a diplomáciai kapcsolatok felvételét alapot szolgáltatta a német kérdés további problémáinak felvetéséhez, — végső fokon a német egység helyreállítására vonatkozó problémák felvetéséhez. A szovjet kormány azonban kijelentette azt is, hogy véleménye szerint a német egység kérdése elsősorban a német nép ügye. A német népek meg kell találnia a közös hangot és a tárgyalási alapot ebben a kérdésben. A szovjet-nyugatnémet egyezmény a genfi politika folytatását jelenti. A Genfben kivívott eredmények újabb gyümölcsöket hoztak. A tárgyalások idején látható volt, hogy bizonyos körök, s így egyes nyugatnémet csoportok is igyekeztek akadályokat gördíteni a meg egyezés útjába. A nyugatnémet kormányküldöttség — jóhiszeműségét, — megpróbálkozott azzal, hogy a tárgyalás középpontjába más, lényegtelen, illetve pillanatnyilag megoldhatatlan kérdést állítson. Utóbb azonban az Adenauer vezette német kormánydelegáció teljes mértékben belátta, hogy a diplomáciai kapcsolatok felvétele, és a jelenlegi körülmények között éppen ez felel meg mind a Szovjetunió, mind a Német Szövetségi Köztársaság érdekeinek.

A diplomáciai kapcsolatok felvételére vonatkozó egyezmény aláírásával nem fejeződött be a szovjet-nyugatnémet viszony normalizálása. A tárgyalás anyagából kiderül, hogy mindkét fél helyesen tartja speciális gazdasági bizottságok kiküldését a kereskedelmi kapcsolatok felvételéről folytatandó tanácskozás céljából.

A moszkvai tanácskozás eredményessége újból bizonyítja a lejáratott „erőpolitika” alkalmazásának szükségességét, sőt az adott helyzetben lehetetlenségét, csodjéit. A moszkvai meg egyezés újabb lépéssel előre vitte a nemzetközi létkör további jótétülésének, a genfi eredmények kiszélesítésének ügyét. E tárgyalások alapján reméljük, hogy az elkövetkező nemzetközi eszmecsere során hasonló türelemmel, őszinteséggel és megértéssel újabb előrehaladás lehet majd megtenni az egész világot érintő német kérdés megoldása felé.

Sz. Ormos Mária

Szegedi kutatók

az eredményesebb termelésért

Szocialista társadalmunk sikeres felépítésének alapvető követelménye iparunk termelékenységének növelése s ezzel párhuzamosan az önköltség csökkentése. Pártunk a tudományos intézetek dolgozóinak figyelmét e cél jegyében hívta fel arra, hogy a jövőben szervezett formában siessenek üzemeink segítségére egy-egy olyan termelési kérdés megoldásában, ahol nélkülözhetetlen vagy tanácsos a tudomány munkásainak javaslata, tevékenysége. A mi új életünkben, eltérően minden megelőző társadalomtól, lehetséges, sőt kívánatos a tudományos és fizikai dolgozók szoros összefogása, hiszen valamennyien egy közös cél érdekében munkálkodunk. A szegedi egyetem oktatási és nevelőmunkájuk, mint főcél mellett sem hanyagolhatják el a helyi üzemek termelékenységének növelésében és önköltségének csökkentésében való közreműködést. Eddig sem tették ezt, elég csak néhány sorban felelevenítenünk pl. a Kiserleti Fizikai Intézetnek az utóbbi időben e téren végrehajtott munkásságát.

Szocialista szerződések kapcsán egy sor szegedi üzemnek nyújtottak olyan segítséget, mellyel maga az üzem nem tudott megbirkózni. Az Új-szegedi Kendergyár számára ponyva minőségi vizsgálatokat végeztek, mellyel jobb minőségű, nagyobb vízelasztító képességű ponyvák gyártását segítették elő. A szegedi Vasúti Egyik problémáját megoldva, egy több napot, sőt heteket igénybevevő munkafolyamatot néhány órára csökkentettek le. A Konzervgyárnak, Ecsetgyárnak és Falemezgyárnak szarítási kérdéseire adtak olyan javaslatot, melyek alkalmazása a termelési minőség megjavítását eredményezte. A Textilkombinát főnökeiben működő gépekre fényerő hibajelző berendezést terveztek, mely jelentős anyagi megtakarítást kíván meg. A gépeken dolgozók munkáját is megkönnyíti.

De nemcsak szegedi üzemeknek nyújtottak segítséget. Egyidőben, mikor a budapesti Remix gyár elektromos ellenállási ellenpanaszok merültek fel, örömmel siettek az intézet dolgozói az üzem segítségére. Ultraibolya sugárral végzett kísérletek után egyszerű, nem költséges el-

lenőrzési módot javasoltak a gyárnak, mellyel rövid idő alatt, még a megmunkálás előtt megállapítható az ellenállásoknak használt porcelántestek hibás volta. Ez a módszer jelentős munka- és pénz-megtakarítást jelent, s nem utolsósorban megszünteti a porcelántestek hibájából eredő selejtes áruk gyártását.

Míndez eredményeket egy olyan intézet életéből idézzük, mely köztudomásúan szinte az egyetlen olyan intézmény Szegeden, ahol tudományos színvonalon képesek fizikai kérdésekkel foglalkozni gyakorlatilag is. Annál megbecsülendőbb tevékenységük, hiszen mindez mondhatnánk szerveztelenül ment eddig s nem úgy, mint ahogy a jövőben erre kilátás van.

Most, a párt felhívása után megalakult Szegeden is egy Műszaki Tudományos Bizottság, s ezzel egyidejűen nagy iparági bizottság az élelmiszer-, fa-, vas- és textiliparban. E bizottságok feladata összegyűjteni és a megoldását szorgalmazni azoknak a kérdéseknek, melyek az egyes üzemekben a termelési minőségi és mennyiségi megjavítását eredményezhetik. A Fizikai Intézet részéről Budó Ágoston professzor aktív segítségével Salkovits Endre, Horvai Rezső adjunktusok és Makjai Lajos tanársegéd máris bekapcsolódtak a munkába. Jelenleg a Szalámigyar egyik mérés technikai problémájának megoldásán dolgoznak.

Az intézet dolgozói tervbevettek egy előadásorozatot, melyen egy nálunk még kevésbé ismert, olcsó és egyszerű minőségvizsgálati módszert, a lumineszcenciális módszert kívánják az üzemek dolgozóival megismertetni, hogy a továbbiakban majd ők is tehessék javaslatot e vizsgálati lehetőséget alkalmazására saját munkaterületükön. A felsorolt eseteken kívül az intézet még számos alkalommal volt segítségére a szegedi üzemek kisebb-nagyobb kérdéseinek megoldásában. Terveik azt bizonyítják, hogy a jövőben sem fogják elhanyagolni a munkaterületet. Odaadásuk méltóképpen dokumentálja azt, hogy a szegedi egyetem dolgozói nagy örömmel sietnek üzemek segítségére, s tudják, hogy ezzel valamennyiünk érdekeit szolgálják.

Kerényi György

Tanárképzésünk időszzerű kérdései

III.

Az 1954-es párthatározat nyomán Egyetemünk jelenlegesen megjavult és általánosságban lett az egész ifjúságot átfogó nevelőnk. Ez azt jelenti, hogy az egyetemek kiváló professzorai, előadói az előadások során nemcsak szaktudományuk szeretetére és művelésére nevelik a hallgatókat, hanem az előadások tartalmát, módszerét és megszervezését igyekeznek összhangba hozni a szocialista nevelési rendszer céljával és feladataival. Ennek, mint ismeretes, — az elmúlt évtől kezdődően — jelentősen megjavultak a feltételei is: a felvehető hallgatók létszámának csökkenésével, a felvételi vizsgákkal, az új ösztöndíjrendszerrel, a tanárképző karok óraterveinek arányosításával stb. Nem megnegatívum azonban azok a feltételek, amelyek a legközvetlenebbül lennének hivatva megvalósítani a tanárképzést, a tanári gyakorlatra való előkészítés feladatait. Itt elsősorban olyan kollégiumokra és gyakorlati órákra gondolunk, amelyek tematikájukkal és foglalkoztatásukkal a tanításhoz és neveléshez szükséges alapvető képességek és készségek kialakítását lennének hivatva szolgálni: a szaktárgyi módszertani és a pedagógiai órákra.

Ami a szaktárgyi módszertanok oktatásának kérdését illeti, ebben a tekintetben tanárképző karaink sok nehézséggel küzdenek és az eddigi tapasztalatok is azt mutatják, hogy főleg az itt megjelölt hiányosságok komoly nehézségeket idéznek elő részben már a gyakorlati kiképzés során, másrészt pedig állomáshelyeiken működő kezdő nevelőink munkájában. A helyzettől u. i. az, hogy nemcsak óratervi problémák nehezítik meg szakdidaktikusaink munkáját a tanárképző karokon, hanem az is, hogy az előadások, gyakorlatok megtartásához és vezetéséhez hiányoznak a tematikák és a központi jegyzetek.

Az óratervek tekintetében elsősorban a bölcsész-kari intézetek voltak eddig is hátrányos helyzetben, az új átmeneti egyetemi óratervek pedig nemhogy enyhítették volna a bajokat, hanem fokozták azazal, hogy a szaktárgyi módszertanok heti óraszámát az eddigi 2 óráról, heti 1 órára csökkentették. Ez a körülmény különösen akkor szembeütő, ha figyelembe vesszük azt, hogy a természettudományi tárgyak tanításmódszertanára ugyanakkor heti 2+2—2+4 óra (2 óra elmélet, 2—4 óra gyakorlat) jut. Hang-

súlyozni kívánjuk azonban, hogy nem a reál tárgyak tanításmódszertanának az óraszámuk sok, hanem a humán tárgyak szakmódszertani óraszámuk kevés. Nehéz elképzelni, és nem is gondolunk arra, hogy az egyetemi átmeneti óratervek összeállításakor bárkinek is szándékában lett volna a szaktárgyi módszertanok óráinak ilyen „elrendezésevel” a középiskolai tanárképzés munkáját a Bölcsész-karon megnehezíteni, de erre a feltűnő aránytalanságra szükségünk rámutatunk. Anélkül, hogy a természettudományi tárgyak jelentőségét lebecsülnénk. Különösen szembeütő ez az aránytalanság akkor, ha arra gondolunk, hogy elsősorban az irodalmi oktatás és az ennek keretében folyó nevelés a legalapvetőbb, legátfogóbb jellegű valamennyi szaktárgy közül. A humán tárgyaknak erre a fontos szerepére utal egyébként — a természettudományi tárgyak egyoldalú kiemelésével szemben — Mőd Aladár közoktatási időszzerű kérdéseiről írt tanulmánya is: „az irodalom... mindvégig nélkülözhetetlen és alapvető része az ifjúság és egész népünk műveltségének, kulturális, erkölcsi és világnézeti formálásának...” (Ped. Szemle, 1954,

6. szám 502. old.) De nincs kisebb szerepe történelemtanításunknak sem, amely „... a politikai öntudat, a közvetlen politikai nevelés szempontjából elsődlegesen fontos tárgya oktatási rendszerünknek”.

(Ped. Szemle, 1954. 6. szám 495. old.) Az említett óratervi hiányosságokkal és ezzel összefüggésben a szakmódszertanban való járatlansággal magyarázható az esetek nagyobb számban az, hogy a gyakorlati tanárjelöltek, majd kényszerű munkájuk során a fontosabb, mint kezdő tanárok, tanálmunkások merev korlátai között, az ösztönösség ingoványos talaján, vagy a tevélyeségek útvesztőjében járva, általában a középiskolai tanuló ifjúságunk egészséges irodalmi érdeklődésének, szocialista szellemű történelemszemléletének megfelelő kibontakozását.

A szaktárgyi módszertanokban való járatlansággal magyarázható elsősorban az, hogy különösen bölcsész-kari tanárjelölt hallgatóink nem ismerik eléggé az óraelemzésnek, a tanítási órák megszervezésének a módját. Különösen szembeütő a hospitálások során, a tanítási órák látogatását követő óraelemzések alkalmával a tájékozatlanság és a bizonytalanság, amikor a látott óra egy-egy részletének a boncolgatását végzik. Ez az oka azután annak is, hogy az első tanítási

próbálkozásokban olyan kevés a tudatosság, az óra vezetéséhez szükséges tervezettség és biztonság, de annál több az ötletszerűség, a „megérzés” alapján végzett tanítás, illetőleg óravetés. A heti egy órás szakmódszertan valójában nem is nyújt lehetőséget arra, hogy akár az irodalom, akár a történelem tanításával kapcsolatban szakdidaktikusaink a hallgatók számára alapos, részletes vizsgálat tárgyává tegyék az órák elemzésének és vezetésének csak a legáltalánosabb elveit is. A szaktárgyi tanításával kapcsolatos speciális, a feladatokra szánt tanítási anyaggal szoros összefüggő, nevelési vagy didaktikai kérdések megvitatására úgyszólván sem kerülhet. A felsorolt tények nagymértékben teszik szükségessé a bölcsész-kari szakmódszertani óraszámok revidálását. A természettudományi tárgyak módszertanával kapcsolatosan, természetesen, ilyen szempontból sokkal szerencsésebb a helyzet.

A szaktárgyi módszertanok oktatásának említett fogyatékosságán túl megnehezíti a munkát még az a körülmény is, hogy mindeztideig nem jelent meg még sem központi tematika, sem megfelelő központi jegyzet, a szakmódszertani előadásokhoz. Így többek között a szakdidaktikusaink lelkiismeretességén, úgyszólván és a rendelkezésre álló

szovjet szerzők módszertani könyvein, a dokumentációs anyag megfelelő felhasználásán múlik az, hogy milyen sikerrel oldják meg e nem kis felelősséggel járó feladatokat, különösen a bölcsészeti karok intézeteinek szakdidaktikusai. Nagyon megnegatívum kivételként említhetjük meg Makjai Lajos tanársegéd buzgalmát, aki szorgalmasan gyűjtötte munkával és középiskolai tanári működésének gazdag tapasztalatai felhasználásával már formába öntötte a fizikatanítás módszertanát.

Kívánatos lenne, hogy szakdidaktikusaink — Makjai Lajos tanársegéd példájára — egyre komolyabban foglalkozzanak valamennyi szaktárgyi módszertani tematikájának és egységes elgondolás alapján elkészített központi tematika és megfelelő központi jegyzetek az elkészítésével. Az egységes, a jól felhasználható jegyzet kétszertelenül előnyösen segítené elő a szaktárgyi módszertanok oktatását.

Szeretnénk remélni, hogy nem hiába foglalkoztunk tanárképzésünkkel ezzel a nagyon fontos részletproblémájával. Úgy hisszük, hogy a csak körvonalaiiban exponált hiányosságok világosan megmutatják, hogy nagyon is indokolt az egyetemeken folyó szaktárgyi módszertanok oktatásával komolyan törődni.

Muhly János
egyetemi tanársegéd

Greguss Pál professzor új könyvéről

A napokban hagyta el a sajtót egy díszes kiállítás és tartalmas szakkönyv, amely nemcsak a mű szerzőjének, de a magyar botanikának és a magyar nyomaiparnak is bizonyára sok elismerést fog szerezni. A munka szerzője egyetemünk tanára, Greguss Pál professzor, a mű címe pedig „Xylo-tomische Bestimmung der heute lebenden Gymnespermen”.

Greguss professzor ebben a munkában foglalta össze az elmúlt tíz évben végzett kutatásainak eredményeit, amely szép dokumentuma szorgalmának és a botanika iránti nagy tárgy szeretetének. Ez a munka

nemcsak a szakemberek szűk körének érdeklődésére tarthat számot, hanem, miként a szerző maga is írja, az archeológusok és paleontológusok mellett, a bűtör, építő-, papír- és a műrostipar sem nélkülözheti a xylo-tomia eredményeit.

Greguss professzor nagy munkájában a föld felületén élő nyitvatermő növények fatestének szöveti szerkezetét írja le, azokat egymással összehasonlítja, majd az összehasonlítás alapján határozó kulcsot ké-

szít, hogy annak segítségével igen kicsiny fadarabkákból meg lehessen határozni mikroszkóp segítségével egy ismeretlen fenyőfajt.

A mű két részből áll. Az első részben (70 oldalon) ismerteteli módszerét, amellyel a metszeteket, fényképeket és rajzokat készítette, majd a xylo-tomia jelentőségét méltatja a ma élő nyitvatermők törzsfelépítésének vizsgálata szempontjából. A módszertani részben a szakkifejezések magyarázására jól használható és mindenki által közhíros fényképeket közöl.

A második részben a ma élő nyitvatermők meghatározó kulcsát ismerteteli xylo-tomiai alapon, amelyet az egyes fajok beható xylo-tomiai leírása követ. 350 fajt ír le és mind a 350 fajról egy-egy szép táblát közöl.

A munka nagy jelentőségét két körülmény adja meg.

Mindazokat a xylo-tomiai ismereteket összefoglalja, rendszerezzi, eredeti mikrofelvételekkel és rajzokkal szemlélteti, amelyeket a világ különböző tudományos és kutatóintézeteiben a ma élő fenyők szöveti szerkezetével kapcsolatban megállapítottak,

kritikát gyakorol azok felett és hiányosságait pótolja.

A munka kétségtelenül egyik legértékesebb és talán a legnagyobb érdeklődésre igényt tartó része az a törzsfelépítési táblázat, amely

a szerzőnek a növényország fejlődéstörténetéről vallott igen eredeti fellegását ismereti és amely most jog először a tudományos világ elé kerül.

Kár, hogy ennek az érdekes gondolatnak rövid összefoglaló magyarázatát nem hozza, hanem azokra csak hivatkozik a fejlődéstörténeti rész tárgyalása során.

Egy ilyen mű elkészítésének előfeltétele a pontosan meghatározott faanyag begyűjtése, a mikroszkópi metszetek, felvételek és rajzok elkészítése. Ennek a nagy feladatnak az elvégzése még tíz év alatt is megfeszített munkát, hihetetlen kitartást és szorgalmat követel, így

Greguss professzor munkáját és munkásságát egyaránt követendő példaként állíthatjuk a fiatal kutatók és az ifjú-ság elé.

Dicséret illeti az Akadémiai Kiadót, amely ezzel a munkával nemcsak a belső, de a külföldi elismerését is meg fogja szerezni.

Greguss professzor ismeretelt munkája a magyar és külföldi tudományos irodalomnak egyaránt értékes darabja. Amikor valamennyien nagy érdeklődéssel várjuk a tudományos világ kritikáját, őszinte örömmel gratulálunk Greguss Pál professzornak és további szép sikereket kívánunk.

Szalai István

Csaknem 4000 éves a Szezi-csatorna

Az egyiptomi kormány nagyarányú építési munkálatait végeztet a Szezi-csatorna vidékén. Az építkezések során egy régi csatornarendszerre bukkantak, amely valószínűleg az idősámítások előtti második évezredből származik.

Amikor a csatorna épülhetett, Sesostris király uralkodott Egyiptomban (i. e. 1930–1935). Mint ismeretes, a jelenlegi Szezi-csatornát 1869-ben, vagyis 86 évvel ezelőtt nyitották meg. A most feltárt csatornamaradványok minden kétséget kizáróan azt bizonyítják, hogy itt már az óegyiptomi időkben is létezett egy többzsin megkezdett és részben befejezett földművelési rendszer. Tehát ezen a vidéken már körülbelül négy évezreddel ezelőtt is volt egy — a maihoz hasonló méretű — „Szezi-csatorna” s ezek szerint már akkor is fennállt Nyugat-India felfedezésének lehetősége.

Úgy látszik azonban, I. Sesostris egyiptomi király nem tudta tervét maradéktalanul végrehajtani. Amikor 1500 évvel ezelőbb Necho egyiptomi király (i. e. 609–595) a Nilus és a Vörös-tenger közötti csatornát építtetett, a munkások egy régi csatorna betemetett maradványaira bukkantak, valószínűleg ugyanarra, melyet most újonnan feltártak. Necho, — akit később II. Nabukodonozor legyőzött, — valószínűleg tudott a régi Szezi-csatornáról.

A Necho által épített Nilus-Vöröstenger-csatorna sok ezer munkás életébe került. A víz egyre-másra áttört a gátakat és nagy területeket árszított el; mindent elpusztítva, ami útjába került, míg végre sikerült a csatornakerberbe kényseríteni.

Száz évvel később, I. Dariusz Histaspis perzsa király (i. e. 521–485) ismét megkezdte egy csatorna építését. De ő sem tudta ezt a nehéz munkát befejezni.

Claudius Ptolemeus csillagász és földrajztudós (i. u. 87–165) — akinek ptolemeusi rendszerét, aki szerint a Föld a világmindenség központja, Kopernikus heliocentrikus rendszere váltotta fel, — volt egyike az utolsóknak, akik még a „Szezi-csatorna” fenntartásán fáradoztak. Halála után ez a világtörténelmi jelentőségű létesítmény teljesen elpusztult,

Megjegyzések a Haladás őszi szerepléséhez

A bajnoksáért folytatott küzdelem döntő szakaszába lépett. A nyári szünet után az őszi idény nemcsak megkezdődött, de kerekén egy harmada időközben le is zajlott. Elérkezett tehát az ideje annak, hogy a Haladás eddigi őszi szereplését felmérjük és megpróbáljuk körvonalazni a lehetőségeket.

Kiindulópontunk az az örvendetes tény, hogy a Haladás mind a négy őszi mérkőzését megnyerte s visszazserezte és megszilárdította vezető helyét az NB II. keleti csoportjában. Ugyanakkor pedig gólarányán is jelentős mértékben javított, hiszen összesen tizenöt góllal szemben csupán egyet kapott. Bizonyos, hogy az eredmények beszélnek s ezeknek az eredményeknek nagyszerűségét nem lehet elvitatni. A kritikus időszak azonban ezután következik, úgyhogy nem árt, ha megpróbáljuk feltárni az eredmények által elhomályosított hibákat is — éppen azért, hogy kiküszöböljessük.

A négy győzelem mögött ugyanis a csapatnak négy különböző teljesítménye húzódik meg. A Haladás a két első mérkőzését Békéscsaba és Cegléd ellen lenyűgöző fölényrel nyerte meg, gurigáló stílusával felőrölte az ellenfelek védelmét s technikai, illetve erőnléti fölényével abszolút új volt a pályán. Kiseb hibák azonban itt is akadnak. A legjelentősebb ezek közül az, hogy a védelem és a támadó csapatrészek között nem egyszer megszakadt az összeköttetés s csak az ellenfél gyengébb csatársorán múlt, hogy ezt az üres teret nem használta ki. Ez a hiba — amely egyébként a Nyíregyháza és a Kistext elleni mérkőzésen gyakrabban érvényesült — komoly veszélyeket rejt magában. Az okait nem nehéz megtalálni. Onnan származik, hogy

a Haladás az NB II-ben általában nálánál gyengébb csapatok ellen játszik, amelyek védekezésére rendelkeznek be.

Ennek következtében a Haladásnak szinte egész csatársora elől tanýázik, de még a fedezetek is előre mennek. A közvetlen védelem ezzel szemben többnyire a kaputól húsz-huszonöt méternyire helyezkedik el, előre egyáltalában nem mozog, csupán az ellenfél időkénti rajtaütés-szerű támadásai alkalmából hátrál a tizenhatosig s ott lép aktív módon közbe. Vagyis megszakad a két csapatrészek között az összeköttetés, ennek következtében pedig a Haladás a múltban már nem egy mérkőzést veszített el. Eppen ezért feltétlenül szükséges, hogy a szélsők többet mozogjanak, a támadások hátulról történő elkészítésében jobban kivegyék a részüket — ugyanakkor pedig a két fedezet támadó, illetve védekező szerepének nem szabad egyoldalúan összefolynia a támadás javára. A védelemnek viszont a gyorsaságát kell fokozni, amellyel pedig el kell végre érni azt, hogy az ellenfél csatársorának labdaátvitelét akadályozzák meg s ne a már kibontakozott támadást igyekezzenek a tizenhatos táján leszerelni. A védelem több mozgásának és nagyobb gyorsaságának szükségességét igazolja a Nyíregyháza elleni mérkőzés, amikor a nyíregyháziak gyakran nyomultak be a holtérbe s gyakran okoztak zavarokat. Emellett azt is meg kell állapítani, hogy a két utolsó mérkőzésen a Haladás közvetlen védelme bizonyos mértékben visszafelé fordult. Sokkal kisebb területen játszott, mint máskor s ennek következtében időnként úgy tűnt, mintha a pályán két különálló kisebb csapatverseny próbálta volna meg a maga önálló, a másiktól elszigetelt játékát játszani. Vissza kell térniük Vass teretelő átadásainak és Subits irányításának. Faragónak pedig sokkal na-

gyobb magabiztosságra van szüksége.

Az egész csapatra vonatkozik viszont az a hiba, amely a Nyíregyháza ellen ütközött ki elsősorban, amely azonban — ha kevésbé is — a Kistext ellen is érvényesült. A Haladásban megvan a hajlam arra, hogy minimális vezetést — sőt néha még eldöntetlen mérkőzésállásig is — a mérkőzés közepén úgy játsszák, mintha sok góllal vezetne s más feladata és célja nem volna, minthogy a hátralévő néhány percre az elért eredményt biztosítsa. Ez igen rosszul hat a közönségre, egyben pedig nagyon veszélyes is. Azt senki sem várja, hogy a Haladás minden mérkőzésen a végsőkig kiadjon magából mindent, annál kevésbé, mert a döntő mérkőzések még hátra vannak, de feltétlenül óvakodni kell a fölénykedésnek még a látogatástól is.

Különálló — de persze az egész csapatot érintő — kérdés a csatársor kérdése s el lehet mondani, hogy a két utolsó mérkőzés részben ennek a kérdésnek a jegyében zajlott le. Az őszi idény megindulással a Haladás csatársora új összeállításban mutatkozott be s ezzel egyidejűen más stílusban is játszott, mint a múltban. A csatársor tengelyébe a fiatal Szabó került, abból a célból, hogy ezáltal a támadósrátűtőereje és gólképessége növekedjék. A számszerű eredmények e megoldás helyessége mellett szólnak, a látottak alapján azonban a kérdés korántsem olyan egyszerű, mint amilyennek tűnik. Tavasszal ugyanis a csatársor hátravont centerre épült fel s ez nem bizonyult jónak az erősen tömörülő védelmek ellen. Az áttálas következtében persze szükség van arra, hogy a csatársor stílusa és játékmódora megváltozzék, bár sajátos módon nem kell alapvető változásoknak bekövetkeznie.

Halász Előd

Dokumentum a Horthy-korszakból

Nagyméltóságú ny. Vall. és Közvet. Miniszter, Orsz. Képviselő Úr!

Kegyelmes Uram!

Mély tisztelettel alulírott, okt. tanító, iparművész, szegedi lakos, jószágos elnőzését és bocsánatát kérem Nagyméltóságodnak, hogy soraimmal háborgatom, de végső kétségbeesésemben egy nagy kérelem járulok Nagyméltóságodhoz.

Mint egril áll. elemi iskolai tanító 1924. évben B. listára kerültem. A végkielégítési összegből iparművészeti tanfolyamokat végeztem Budapesten, hogy jövőm biztossájam. Az általam vezetett önálló iparművészeti tanfolyamokkal 1926, 1927, 1928 évben nagyon szép sikereket értem, s anyagilag is meg volt a létfenntartásra szükséges jövedelem. Az általánosan és állandóan rosszabb gazdasági állapotok engem is tönkre tettek. A nagy pénztelenség, s az egyesületek által tartott ingyenes tanfolyamok miatt, egy tanfolyamot beszervezni képtelenség, megfelelő munka nincs, s kétségbeesőbb nyomorba jutottam. 1928. év óta állandóan pályáztam tanító-női állásért, — hiszen már több B. listás kartársam viszszerült az államhoz — de protekció hiányában még álláshoz jutni nem tudtam. Pedig kitűnő működési bizonyítványaim vannak, s a tanügynek nagy szolgálatokat tettem, amit okmányokkal igazolok.

Tanító-női állásához jutottak olyanok, kiknek családjában 3–4 állásban van, jólétben él, szülői élnek, vagyonosak. Míg én teljesen árva, vagyontalan, a legnagyobb nyomorban tengődöm szintén diplomás, állás nélküli testvé-

A Haladás csatársora általában építő és nem végre-hajtó játékosokból áll. Igen helyes elképzelés tehát, ha a központi helyre végre-hajtó csatár kerül.

Ugyanakkor azonban az is bizonyos, hogy ennek a csatárnak bele kell illeszkednie társai közé s el kell sajátítania a többiek gyors, rövid passzokon, lyukrafutasokon alapuló játékmódját. Szabóban megvan ehhez a képesség, pillanatnyilag azonban technikai képzettsége és taktikai elgondolásai terén vannak még fogyatékoságok. Ez az oka annak, hogy Nyíregyháza és a Kistext ellen gyengébben játszott, annál is inkább, mert erősen küzd még a lámpalázzal is. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a Haladás nem volna a Haladás, ha nem az utánpótlás nevelésében látná egyik legfontosabb feladatát s éppen ezért a tapasztalatokból úgy kell a tanulságot levonni, hogy a Szabó kérdésben még az eddiginél több pedagógiai ügyességet, tapintatot és megértést kell tanúsítani. Ez elsősorú követelmény az edző és az egész csapat felé. Ugyanakkor azonban az is szükséges, hogy a közönség egy része letegyen arról a téves nézetéről, amely szerint az idősebb játékosok Szabót ellenséges szemmel nézik s az a céljuk, hogy lejárassák. Ez nincs így s ezt a jövő fogja megmutatni.

A Haladás az elkövetkező négy hétben a legnehezebb feladatok előtt áll. Úgy látszik, hogy a bajnokság kérdése most fog eldőlni. A siker előfeltételei adva vannak s meggyőződésünk, hogy a csapat kisebb hibáit kiküszöbölve azzal a lelkesedéssel és tudással fog játszani, amelyet megszoktunk s méltóan fog bizonyítani arra a felelősségre, amelyet mint az egyetem, Szeged és a DISZ reprezentatív labdarugó-csapata vállalt.

Az alanyi költő

Barátom és kortársam, Drengubák Elemér, a titkos és még fel nem fedezett lírai költő ott állt mellettem és éppen kortársalagunk. Valami zöldséges árnyalatú hangulat terpeszkedett fölé. En teljesen a pillanat rabja voltam. Elemér finom veretű arcának nemes mosolyával éppen a huszadik század második felének egyik leg-szebb lírai költőjének olvasta fel egy vastag barna fedelű füzetből, mely valószínűleg pillanatnyilag az egyetlen létező „Drengubák: Összes” tartal-mazhatható. Archikéjezése szenz-telen volt, hangja egy kicsit erős, recsegő, de amellet volt benne valami halk finom tónus, mely rendkívül emelte kifejezésmodját.

Láttam rajta, hogy csak nekem akarja szavalni. Nem úgy, mint mindenféle más költők, akik elmennek az Irözövetség-be és szemérmellenül felolvassák verseiket, hogy aszongya bírálják meg. Elemér tudta, bennem megértő lelket talál, aki meghallgatja.

Szóval olvasta:

Kék tengeren
Csodás szelence,
Lagunák városa —
Velenec.

Örök nyár és
Izzó kemence,
Szerlem városa —
Velenec.

Jeges érzés,
Lehűtött kemence
Sóhajok hídja:
Ez Velenec.

Majd rám tekintett szép vizilőszérű szemével. En még erősen a költőmény hatása alatt álltam, álmotagon hallgattam, félig lehunyt pillákkal, ahogy ezt nagyjókú műelőzetnél il-lik. De azért lázasan gondolkodtam... és hogy ő csak így bejelenti nekünk, magyaroknak, akik még nem voltunk Velenecébe, no-no ez sem fenékiq tejfel, nemcsak gondolázió, hanem komoly tragédiák is lehetnek, szóval „hűtött kemence”. Isteni ez a jelzés összetétel. Zseniális. Megmondja csak így egyszerűen: a Sóhajok Hídja, ez Velenec igazi arca. Micsoda magasröptű társadalomkritika. Csak így oda dobják, hanyagul az ifjú szerelmeseknek, tudják meg. Ez a lírai felfedezés lábában születhetett csak! Szörnyű következményei lesznek, ha ezt idejében nem fogják megtudni a téveszkekben és gyárakban...

Költőm kérdőleg nézett rám. — Marhasáq — közöltem lakonikusán első esztétikai benyomásomat a verssel kapcsolatban, fennhangon... de azért van benned tehetség és a versben is van bizonyos valami. Csak még nem fedeztem fel... mert rendkívüli és pártatlan az újabbkori magyar lírai költészetben. A rimeknek ez a csodás játéka és mennyire látszik, hogy íyét Kuczka Péter nem

udna írni. Sőt bátran kijelentem, hogy egyik ismert költőhöz sem hasonlít. Ez az a betege-sen pesszimista hang. Idáig nem tudtam mi hiányzik az új magyar lírából, ezen gondolkodtam második elemista korom óta. Es most jöttél te és megvilágosítottál... kell, igen a sok egészséges, életvidám lírikus köze, már csak azért is, hogy mondassuk, itt van ni, ilyen is van, egy kis pesszimistácska, valódi, tele búsjá-dalommal, lemondással, kettős éleltáttással... Meg azután a kozmikus életlégés... költészet varázsa... a tartalom és forma egysége... és minden... szóval semmi.

Szórazokoztam átvettem tőle a kézirat egyetlen létező példányát, hanyag mozdulatokkal formáltam gombóccá és dobtam a szemétkosárba.

— Gondolod? — Kérdezte bávatagon és csendesen ölemben rakta formás lábait 43-as cipelőjével együtt. Mert Elemér ilyen volt, halk, finom muzsikájú, lírai lélek. Valahogy más anyagból gyúrták, mint minket és fején is másképpen simúlt a haj. Szóval nem közénk való volt. En csak csodálni tudtam.

Közben tovább fejtegette pártatlan egyszerű, de amellet igen magas nézeteit.

— Hát tudod Ervin... a nagy embereket nem érti meg saját koruk... mondta panaszosan, saját nagyságának teljes tudatában. — Azért, mert engem nem érdekel a kukoricalevél feldolgozása... sem a Balaton fásítási terve, azért még fogok a rólam elnevezett utcában, a saját szobrom alatt sétálni. Láttam lelki szemem előtt Drengubák Elemért, babérkoszorúval tisztességben megöszült tar koponyáján és Kossuth-díjjal a gomblyukában, amint a Pulc utcában sétál, hüvelykujját zakójának bal középső gombjára akasztva.

— Es tudod — közölte ezt is bizalmasan — elhaláoztam, hogy nem küldöm el egyelőre verseimet se a „Tiszatáj”, vagy mit mondják, a „Csillag” szerkesztőségébe, mit lehet tudni, még esetleg lektorálnák...

Lagymatagon ültünk, érdeklődéssel próbáltam a nyakken-dőmet befüzni a cipőmbé. Elemér elővett néhány alliteráció-pírlulát és bevette, majd megívoit rá két deci paszizozott esővizet. Mint ő mondta, kellett neki az ihlethez.

Igy beszélgettünk még sokáig és közben nem szóltunk egy szót sem. Majd Elemér felállt, csenevész testén barnán dagadoztak az izmok, megnézte az óráját és határozottan bejelentette:

— Öregem, ne haragudj, randim van, mennem kell. — és pesszimista lelkiületét meghazudtoló cértatóró járással távozott...

Igy ábrándultam ki az egyetlen igazi pesszimista költő ismerősömből, anno domini 1955. Czigány Lóránt

SEGEDI EGYETEM
A Szegedi Tudományegyetem, Orvosgyógyászati és Pedagógiai Főiskola lapja

Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja: Az MDP Egyetemi és Főiskolai Pártbizottsága, a Tudományegyetem rektora, az Orvosgyógyászati és Pedagógiai Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek

Szegedi Nyomda Vállalat
Felelős vezető: Vincze György